

tidig Ordning, som kan være, saa at vi med frelst Sambivittighed i alt Fald i nogle Aar endnu kunne overveje denne Sag.

Til Slut vil jeg bemærke, at jeg fremdeles maa protestere mod den historiske Overfugt, som det ærede Medlem (Madjen-Mygdal) har afgivet, og som ogsaa er givet siden. Det forholder sig aldeles ikke rigtigt, at Oppositionen har ønsket denne store Forøgelse i 23 Aar, og at Regeringen har været derimod. I 1870 forelagde Regeringen et Forslag, som var en fuldstændig loyal Opfyldelse af Grundlovens § 32; det var endogsaa en i den Forstand bogstavelig Opfyldelse, at der vilde blive en Forøgelse af 12 Medlemmer efter Landets daværende Indbyggerantal. Men da erklærede Oppositionen, at det vilde den ikke gaa ind paa, og 4 Aar efter afgav Oppositionen den Erklæring, at den stod paa det gamle Standpunkt; den saa ingen Grund til at gøre en Forandring, men hvis Indenrigsministeren endelig vilde have det eller ansaa det for paatrængende nødvendigt, saa skulde der ikke blot være saa mange, som han havde foreslaaet, men saa mange, at det kunde være tilstrækkeligt for lang Tid, og saa skulde der tillige brydes med Amtsgrensene, og Valgstederne forelægges. Kort sagt, man opstillede det saaledes, at man kunde være temmelig sikker paa, at der ikke kom noget ud deraf. Dette Standpunkt fastholdtes indtil 1883. Endnu i 1883 var det saa langt fra, at Oppositionen var borte fra Suppleringsvejen, at der var 5 Medlemmer af Oppositionen i Udvalget, som bestemte sig for en Supplering, der kun skulde bestaa i, at man delte Rjøbenhavns 5te Kreds, en langt mindre Supplering, end Højremindretallet vilde. Det var først efter 1884, at der kom en Forandring i den Henseende. 1884 er Mærkeåret i den Henseende — jeg skal ikke indlade mig paa Grunden dertil — og først i 1887 kom man til en bestemt Udtalelse om, at nu vilde man have 137 Folketingsmænd. Men der er derved at bemærke, at det Forslag, man stillede, blev stillet i Samlingens sidste Øjeblik og paa Grundlag af et løst Skøn over, hvor mange Mennesker der kunde være i 1890 og med fuldstændig Forandring af Amtsgrensene o. s. v., altsaa paa en Tid og paa en saadan Maade, at man bestemt vidste, at det ikke kunde gennemføres. — Jeg tror derfor ikke, at Regeringen havde behovet i 1890 at vise Smødekommen i den Grad, som den gjorde, saaledes som jeg udviklede ved Sagens 3dje Behandling i Fjor. Der er Forfælsel paa en bogstavelig og en loyal Gennemførelse; en

loyal Gennemførelse er ikke altid ensbetydende med en bogstavelig. I 1867, da Sagen første Gang var til Behandling, fremsatte Grundlovens Fædre deres Mening saaledes, at naar der i et Amt er over 16,000 Indbyggere, skal der i dette lægges et Medlem til, og Regeringen gik i 1870 samme Vej, ja for saa vidt endog videre, som den foreslog, at hvor der var Halvdelen af 16,000, skulde der være et Medlem til. Det er det, man i sin Tid har anset for en loyal Opfyldelse af Grundlovens § 32, og som der den Gang ikke blev protesteret imod af noget som helst Medlem, hverken i Folketinget eller i Landstinget. Den bogstavelige, matematiske Opfyldelse er den, er der absolut skal være lige akkurat det Antal, som fremkommer, naar man dividerer Befolkningens Størrelse med det i Grundloven nævnte Tal; saa mange skal der være Blads til, selv om man skal omkalfatre, hvor der ikke er nogen Grund dertil, f. Eks. paa Sjælland, hvor alle Kredse have samme Størrelse, eller paa Fyn, hvor det samme er Tilfældet paa en enkelt Kreds nær. Denne bogstavelige, rigoristiske Opfattelse af Grundlovens § 32 har aldrig været gjort gældende førend 1887 og aldrig været godkendt, og jeg tror ikke, at det har været nødvendigt for Regeringen at imødekomme den. Den har kun ringe Tak derfor, thi ganske vist gik man ind paa de 137 Medlemmer, men samtidig forandrede man Forslaget i Bund og Grund; man ophævede Amtsgrensene, flyttede 14 Valgsteder, gjorde Forandring med Hensyn til 200 Sogne og forandrede i det hele i den Grad, at det ikke blot blev en territorial, men en politisk Forandring. Det har maasse ikke været tilfugt, men det saa i alt Fald ikke godt ud, at Højre flere Steder ingen Repræsentant vilde saa, men Venstre desto flere. Paa Sjælland f. Eks., hvor der var Udsigt til, at Højre kunde vinde 3 Kredse: Slagelse, Stokstør og Korsør, lagde man saa mange Landsogne til, at Højre ikke havde Udsigt til at vinde nogen af dem. Et saadant Svar til Regeringen opfordrer ikke til at gentage Tilbudet. Det er ikke Tegn paa, at man i Virkeligheden ønsker at komme til en Forstaaelse. Det glæder mig derfor, at det 3dje Medlem for 7de Kreds (Madjen-Mygdal) resolut stiller sig paa samme Standpunkt som det ærede Medlem for Rjøbenhavn i Fjor, at gaa med til Regeringsforslaget, naar ikke andet kan være. Det viser en Smødekommen. Nu er det ærede Medlem kommet saa vidt, og det er altid værd at indfasse, men som sagt, jeg tror rigtignok, at vi ikke bør gaa til noget, som alle, eller i hvert Fald de fleste, ere imod, men prøve paa en Ord-